

9.10 Univerzitná knižnica

Všeobecné informácie

Adresa:

Univerzitná knižnica
Ul. vysokoškolákov 24
010 26 Žilina

Riaditeľka:

PhDr. Marta Sakalová
tel.: 041-513 14 50
e-mail: marta.sakalova@ukzu.uniza.sk

Univerzitná knižnica ŽU (UK) v roku 2009 pokračovala v plnení stálych úloh zameraných na podporu vzdelávacej a vedeckovýskumnej činnosti Žilinskej univerzity formou centrálnej akvizície, spracovania, uloženia a sprístupnenia všetkých typov knižnično-informačných dokumentov, registrácie publikačnej činnosti zamestnancov ŽU a budovania jej databázy, spracovania záverečných vedecko-kvalifikačných prác a sprístupňovania ich plných textov cez online katalóg knižnice, poskytovania výpožičných, konzultačných, rešeršných a reprografických služieb a rozšírením ponuky a sprístupnenia elektronických informačných zdrojov.

Dotácia univerzity na bežné výdavky, vrátane mzdového fondu činila 234 080 €. Z uvedenej čiastky bolo určených na nákup literatúry 30 000 €, na tovary a služby 5 600 € a na prevádzku knižničného systému DAWICI 6 600 €. Okrem dotácie univerzity v rámci **projektu** „Doplnenie knižnično-informačného fondu Univerzitnej knižnice ŽU v Žiline o odbornú a študijnú literatúru v rámci profilácie univerzity“ knižnica získala v roku 2009 dotáciu z Ministerstva kultúry SR vo výške 3 000 €.

Príjmy za platené služby v roku 2009 dosiahli čiastku 9 546,52 €. Získané finančné zdroje boli použité na zabezpečenie prevádzky a na obstaranie technického a materiálového vybavenia knižnice.

Budovanie knižničného fondu

Stav **knižničného fondu** k 31. 12. 2009 spolu s čiastkovými knižnicami (ČK) predstavoval **200 177** knižničných jednotiek. Knižničný prírastok bol 5 024 knižničných jednotiek (vrátane 291 knižničných jednotiek nakúpených z projektu), čo predstavuje nárast o 918 knižničných jednotiek. Úbytok fondu z dôvodu vyradenia v uplynulom roku bol 1 624 knižničných jednotiek.

Počet **titulov periodík** v roku 2009 bol 278 titulov/476 exemplárov, z toho v UK ŽU 163 titulov/165 exemplárov a v ČK 182 titulov/311 exemplárov. Slovenské periodiká 132 titulov/233 exemplárov, zahraničné periodiká 146 titulov/243 exemplárov.

Na akvizíciu knižničného fondu UK ŽU v roku 2009 použila spolu 57 011,80 €, z toho Univerzitná knižnica 29 895,50 € a čiastkové knižnice 27 116,30 €.

Štruktúra použitých finančných zdrojov podľa druhu informačných prameňov (typu prírastku) je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Pozn.:

Elektronické informačné zdroje boli hradené z dvoch centrálnych projektov finančne podporených z fondov EÚ (*Vytvorenie siete s informačným prepojením vedeckých, akademických a špeciálnych knižníc vrátane ich modernizácie a NISPEZ – prístup k elektronickým informačným zdrojom*).

Vynaložené finančné zdroje na informačné dokumenty

Typ dokumentu	ČK	UK ŽU
Knihy a viazané periodiká	13 135,70	8 798,35
Skriptá a brožúry	1 243,35	7 808,83
El. a audioviz. dokumenty	90,70	0
Normy	340,33	1 201,34
Periodiká	12 193,20	12 086,90
MVS	113,70	0
Spolu €	27 116,30	29 895,50

Pre UK ŽU a ČK sú evidované 4 typy prírastkov. Počet knižničných jednotiek podľa typu prírastku pre ČK a UK ŽU v roku 2009 je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

	ČK	UK ŽU	Spolu
Knihy a viazané periodiká	673	1 111	1 784
Skriptá a brožúry	1 214	1 546	2 760
Normy	35	93	128
El. a audioviz. dok.	123	229	352
Spolu	2 045	2 979	5 024

Štruktúra prírastku za rok 2009 podľa spôsobu nadobudnutia

	ČK	UK ŽU	Spolu
Kúpa	1 213	1 530	2 743
Dar	827	1 204	2 031
Výmena	2	25	27
Prevod	3	220	223
Spolu	2 045	2 979	5 024

V roku 2009 bolo skatalogizovaných 2 504 titulov, vrátane vecnej katalogizácie – podľa MDT a predmetových hesiel a založených 7 953 katalogizačných lístkov. Nasledujúca tabuľka obsahuje niekoľko podrobnejších štatistických údajov z oblasti katalogizácie.

Katalogizácia

Druh	Počet katalóg. lístkov
Služobný generálny katalóg	3 574
Služobný menný katalóg	2 504
Katalóg el. a audioviz. dokumentov	189
Katalóg noriem	246
Študovňa UK ŽU + čiastkové knižnice	1 440
Spolu	7 953

Na základe platného Zoznamu STN a Vestníka Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR bol priebežne aktualizovaný **fond noriem**. Údaje o zrušení normy UK ŽU doplňovala do záznamu v databáze noriem, vyradených bolo 848 neplatných noriem .

Súčasťou budovania fondu **je vyradovanie** morálne zastaraných, fyzicky poškodených či stratených knižničných jednotiek z fondu UK vrátane čiastkových knižníc. Priebežne boli spracované návrhy na vyradenie z 23 ČK. Úbytok v roku 2009 je 1 624 knižničných jednotiek.

Štruktúra úbytkov za rok 2009 podľa typu prírastkov

	ČK	UK ŽU	Spolu
Knihy a viazané periodiká	462	83	545
Skriptá, brožúry	104	127	231
Normy	64	784	848
El. a audioviz. dokumenty	0	0	0
Spolu	630	994	1 624

Za stratené publikácie v roku 2009 bolo 223 knižničných jednotiek evidovaných ako neidentická náhrada.

Stav fondu UK ŽU k 31.12.2009 (podľa Výkazu o akademickej knižnici Škol MŠ SR 10 – 01)

	Počet kn. jednotiek
Knižničné jednotky spolu	200 177
v tom knihy a viazané periodiká	164 083
audiovizuálne dokumenty	333
elektronické dokumenty	913
normy	34 848
Počet titulov dochádzajúcich periodík	278
z toho zahraničné periodiká	146/243 exempl.
Počet exempl. dochádzajúcich periodík	476
Ročný prírastok kn. jednotiek	5 024
v tom získané kúpou	2 743
darom	2 031
výmenou	27
bezodplatným prevodom	223
z toho audiovizuálne dokumenty	0
elektronické dokumenty	352
Úbytky knižničných jednotiek	1 624

Problematika implementácie a využívania knižnično-informačného systému a odborná činnosť týkajúca sa centrálného spracovania, evidencie a prístupňovania fondu a čerpania finančných prostriedkov na nákup fondu boli predmetom **metodickej činnosti**. Metodická činnosť bola väčšinou realizovaná individuálnou formou, školeniami, telefonicky a e-poštou.

Priebežne bola aktualizovaná databáza čiastkových knižníc, ktorá v súčasnosti obsahuje 120 záznamov o čiastkových knižniciach. Tento vysoký počet vyplýva zo skutočnosti, že niektoré katedry a útvary majú v rámci profilácie viac čiastkových knižníc.

UK ŽU pokračovala tiež v mesačnom spracovaní **prehľadov čerpania** finančných prostriedkov na nákup knižničných jednotiek pre jednotlivé čiastkové knižnice. Tieto boli zasielané e-poštou na jednotlivé útvary školy.

Zoznamy nových prírastkov kníh, noriem a elektronických a audiovizuálnych dokumentov boli pravidelne, mesačne aktualizované na webovej stránke knižnice, vrátane zoznamu dochádzajúcich periodík.

Knižnično-informačné služby

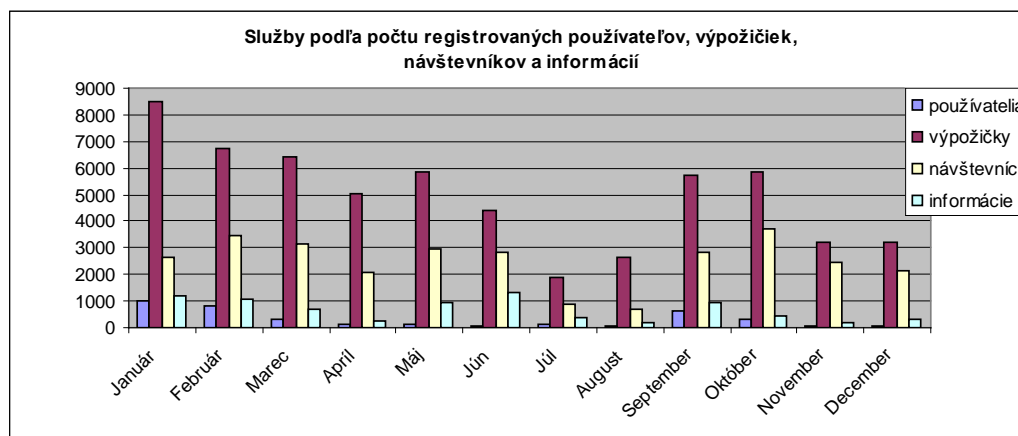
V roku 2009 bola Univerzitná knižnica ŽU otvorená pre verejnosť 244 dní v priemere 45 hodín týždenne.

Pre 3 338 registrovaných používateľov poskytla knižnica 46 180 počítačovo registrovaných výpožičiek a 55 790 strán kópií dokumentov. UK ŽU fyzicky navštívilo 26 677 používateľov, na webovej stránke knižnice to bolo 88 168 používateľov. Verejnosti bolo poskytnutých 7 478 registrovaných informácií. Základné ukazovatele zaznamenali vzrastajúcu tendenciu. Jednotlivé ukazovatele sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách a grafickom zobrazení.

Služby

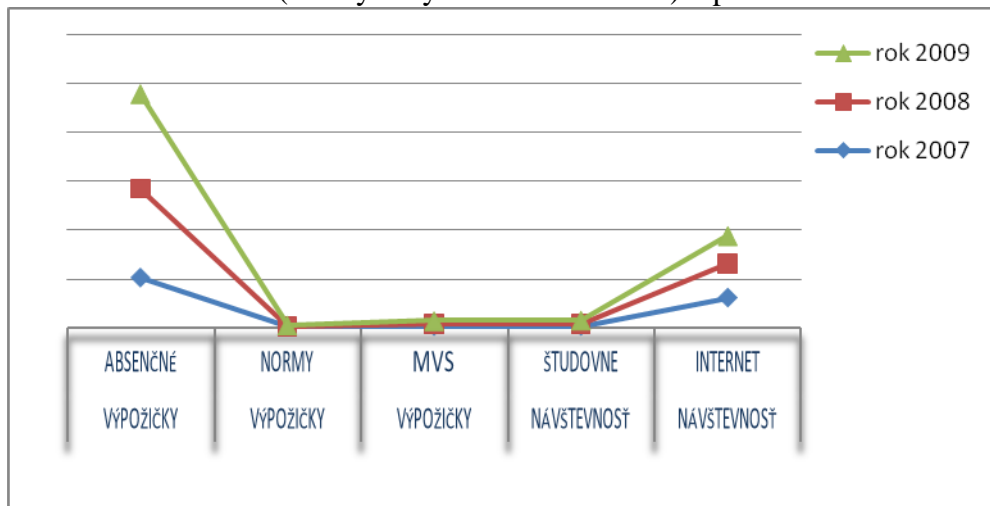
2009	používatelia	výpožičky	návštevníci	informácie
Január	626	4390	1551	710
Február	601	5826	2543	721
Marec	500	7055	2856	712
Apríl	106	3196	1881	384
Máj	72	4183	2560	1140
Jún	51	3684	2398	1280
Júl	20	1223	565	200
August	74	1152	376	158
September	951	5553	3442	1172
Október	214	3483	3563	348
November	77	2399	2380	180
December	46	4036	2557	473
S P O L U:	3 338	46 180	26 677	7 478

Grafické zobrazenie 2009

MVS* a MMVS** (*Medzikniž. výpožič. služba a **medzinárod. medzikniž. výpožič. služba)

Počet registrovaných objednávok z toho:	619
MVS iným knižniciam	169
MVS z iných knižníc	450
MMVS	168
MVS	451

Grafické zobrazenie (služby - vybrané ukazovatele) – porovnanie**Príjem za platené služby a sankcie podľa registrovaných používateľov**

2009	Registrovaní používatelia/osoby	Poplatky príjem €	MVS príjem €	Reprografia príjem €	Sankcie príjem €
Január	626	955,16	1,66	30,72	161,52
Február	601	994,67	11,62	49,89	206,80
Marec	500	435,58	16,60	53,68	93,18
Apríl	106	174,30	3,32	44,30	180,72
Máj	72	116,86	28,22	63,14	679,02
Jún	51	84,66	14,94	27,90	1 182,67
Júl	20	31,54	9,96	14,64	186,64
August	74	121,18	9,96	14,99	27,72
September	951	1572,35	8,30	183,18	213,48
Október	214	355,24	21,58	417,06	59,14
November	77	125,16	21,58	168,51	47,54
December	46	61,42	18,26	202,40	43,56
SPOLU:	3 338	5 028,12	166,00	1 270,41	3 081,99

Pre používateľov bola sprístupnená možnosť registrácie do on-line katalógu knižnice pri výpožičkách fondu prostredníctvom snímania čipovej karty. UK ŽU rozšírila služby v oblasti jednoduchej knižnej väzby a laminovania bez nároku na ďalšie personálne zabezpečenie.

Budovanie elektronických báz dát. Elektronické služby

V databáze publikačnej činnosti bolo v roku 2009 spracovaných 3 509 záznamov. Zaevidovaných bolo 1 247 ohlasov na 488 publikovaných prác. Báza publikačnej činnosti ku 31. 12. 2009 obsahovala spolu 27 914 záznamov a 4 173 ohlasov na 1 859 titulov. UK ŽU začala v minulom roku prípravné práce a opatrenia smerujúce k realizácii elektronického zberu publikačnej činnosti. Problém sa vyskytol pri autentifikácii autorov, resp. pri transformácii kódov knižničného systému jednotlivých pracovísk univerzity a kódov, ktoré využíva personalistika. Ku dnešnému dňu je problém vyriešený. V testovacej fáze e-zberu sa zapojí Fakulta riadenia a informatiky.

V databáze záverečných prác bolo spracovaných 2 054 dokumentačných záznamov bakalárskych a diplomových prác. Celkový počet ku 31.12.2009 bol 18 269 záznamov. UK ŽU v roku 2009 participovala na riešení projektu antiplagiátorstva a pripomienkovala v súčasnosti platnú smernicu MŠ SR pre e-zber záverečných prác.

Sieťové služby a rešeršná činnosť

Podobne ako v akvizičnej činnosti a ostatných knižnično-informačných službách, v roku 2009 UK ŽU zaznamenala tiež nárast v oblasti elektronických služieb.

UK ŽU poskytovala priebežne metodickú a konzultačnú podporu pri zabezpečovaní on-line prístupu do elektronických báz dát a plnotextových online časopisov a zabezpečila skúšobný bezplatný prístup do renomovaného periodika Nature Physics a do databázy Business Source Complete.

Na požiadanie poskytla knižnica 105 rešerší. V systéme **NAVIGA** bolo zaregistrovaných 79 používateľov podnikateľskej verejnosti, pričom bolo zaznamenaných 2 122 rešeršných výstupov.

Informačná výchova používateľov

Univerzitná knižnica realizovala informačnú výchovu formou **prednáškovej (21) a konzultačnej (650) činnosti** a usporadúvaním **odborných seminárov (3)**. Knižnica naďalej zabezpečovala výučbu voliteľného predmetu „*Knižničná informatika*“ pre študentov 1. ročníka Fakulty prírodných vied.

Aktivity v oblasti prednáškovej a konzultačnej činnosti a seminárov boli cielene orientované na využívanie elektronických informačných zdrojov, ktoré knižnica sprístupňuje v rámci projektov „*Vytvorenie siete s informačným prepojením vedeckých, akademických a špeciálnych knižníc vrátane ich modernizácie*“ (systém NAVIGA) a NISPEZ – prístup k elektronickým informačným zdrojom.

Ostatná činnosť

- Návrhy úprav čiastkových činností knižničného systému DAWINCI
- Aktualizácia zoznamov nových prírastkov na webovej stránke knižnice
- Monitoring dennej tlače (155 príspevkov)
- Participácia na budovaní Súborného katalógu periodík SR

- Výmena publikácií – výmenným domácim a zahraničným partnerom bolo odoslaných 207 čísel časopisov a 48 zväzkov zborníkov. UK ŽU získala výmenou 122 čísel časopisov, 7 zväzky zborníkov a 20 titulov knižných publikácií
- Prieskum IGPAK 2 (Informačná gramotnosť používateľov akademických knižníc)
- Práce na projektoch
- Organizácia „Týždňa slovenských knižníc“
- Výstava „Knižné novinky vo fonde UK ŽU“
- Organizovanie Seminára akademických knižníc SR
- Účasť zamestnancov na odborných seminároch, konferenciách a školeniach (22 podujatí)
- Oprava a laminácia poškodeného knižničného fondu
- Propagácia služieb knižnice v regionálnej tlači cez rozhlasové vysielanie ŽU a SOPK Žilina
- Organizácia stretnutia študentov so zástupcami Fulbrightovej komisie o možnostiach štúdia v USA
- Medzinárodné kontakty - v rámci programu Erasmus sa zúčastnili odbornej stáže 2 zamestnankyne UK ŽU na TU Ostrava. Knižnicu navštívilo 5 zamestnankýň z HTW Drážďany a 1 zamestnanec PWSZ v Kaliszu z Poľska.

Plánované aktivity v roku 2010

- Kontinuálne zabezpečovanie stálych úloh
- Rozšírenie modulu služieb, výstupov rešerší a registráciu ohlasov (PC) v DAWINCI
- Inštalácia systému DAWINCI v ďalších čiastkových knižniciach
- Pripravenie tlačeného výstupu dochádzajúcich periodík
- Realizovanie revízie fondu
- Pilotné testovanie e-zberu publikačnej činnosti
- Úlohy vyplývajúce z implementácie projektu e-zberu záverečných prác
- Organizovanie „Týždňa slovenských knižníc“
- Organizovanie Seminára akademických knižníc SR
- Organizovanie výstavy knižných noviniek
- Projektová činnosť
- Vzdelávacie aktivity určené používateľskej verejnosti.